

Awards voor goede praktijken voor een gezonde werkplek 2018-2019 CASESTUDY



Vermindering blootstelling werknemers aan schadelijk stof in de akkerbouw



ORGANISATIE/ONDERNEMING

Mansholt BV in samenwerking
met Stigas

LAND

Nederland

SECTOR

Landbouw

TAKEN

Verwerken van aardappelen in
de akkerbouw

Achtergrond

Mansholt BV is een agrarisch familiebedrijf dat is gevestigd in Westpolder, Vierhuizen, Nederland. De hoofdactiviteit van de onderneming is de teelt van pootaardappelen. Van oktober tot maart worden de aardappelen gesorteerd in een loods en gereed gemaakt voor levering aan klanten. In deze fase van de verwerking zit om de aardappelen een droge en stoffige laag van aarde en vegetatie. Inademing van dit stof kan schadelijk zijn voor de gezondheid, met name als het kristallijn silica bevat, dat chronische longaandoeningen en longkanker kan veroorzaken.

Uit periodieke risicobeoordelingen die door Stigas (kennisinstituut en arbodienstverlener voor de landbouwsector in Nederland) worden uitgevoerd, bleek dat de werknemers van het bedrijf risico liepen om aan dit stof te worden blootgesteld. Het bedrijf heeft zich ervoor ingespannen dit probleem aan te pakken en heeft in de afgelopen jaren in nauwe samenwerking met de brancheorganisatie een actieplan ontwikkeld om de blootstelling tot een minimum te beperken.

Doel

Het doel van het bedrijf was om de blootstelling van werknemers aan potentieel schadelijk stof in de aardappelsorteerloods te verminderen en alle werknemers een schone, veilige en gezonde werkomgeving te bieden.

Wat is er gedaan en hoe?

In samenwerking met Stigas heeft Mansholt BV praktische manieren gevonden om de blootstelling van werknemers aan stof terug te dringen. Een combinatie van technische, organisatorische en persoonlijke beschermingsmaatregelen is in fasen uitgevoerd volgens de hiërarchische volgorde van de beheersmaatregelen waarin de wetgeving voorziet (de z.g. arbeidshygiënische strategie).

In 2003 heeft het bedrijf voor de aardappelsorteerloods een elektrische vorkheftruck aangeschaft om het rondzwevend stof tot een minimum te beperken. Dit betekende tegelijkertijd een einde aan de uitstoot van uitlaatgassen en minder lawaai vergeleken bij de oude brandstofmotoren.



Bron: Mansholt BV.



Bron: Mansholt BV.

In 2007 heeft de onderneming een nieuwe aardappelsorteer-unit geïnstalleerd in een speciaal ontworpen "uitleesruimte" met een laag plafond en een overdruksysteem, waardoor stof aan de zijden neerslaat. Voordat de aardappelen deze ruimte binnenkomen voor sortering en verwerking, worden ze over een speciale transportband geleid, waar het grootste deel van het stof wordt verwijderd. Ook werd een veegzuigmachine aangeschaft. Hiermee wordt 's morgens vóór werktijd en op verschillende momenten van de dag de vloer schoongemaakt.

In 2012 is een grote afzuiginstallatie geïnstalleerd. Alle onderdelen van de aardappelsorteertransportband waar de aardappelen naar een lager niveau vallen, zijn omsloten en aangesloten op een groot centraal luchtafzuigingspunt. Zo wordt voorkomen dat stof in de lucht vrijkomt.

Ook volgt de onderneming een dagelijks schema van schoonmaken en stofzuigen om de hoeveelheid stof in de lucht zoveel mogelijk te beperken.

Wat belangrijk is, is dat de bovengenoemde technische en organisatorische maatregelen zeer doeltreffend de blootstelling van de werknemers aan stof tot een minimum beperken. Hierdoor zijn persoonlijke beschermingsmiddelen bijna niet meer nodig. Voor activiteiten waarbij de kans op blootstelling aan bijzonder grote hoeveelheden stof groot is, worden maskers met uitademkleppen verstrekt.

Naast deze maatregelen om de blootstelling aan stof te beperken zijn er ook andere maatregelen genomen om de arbeidsomstandigheden te verbeteren. Zo heeft het bedrijf de werkomgeving in de aardappelsorteerloods aangenamer gemaakt door ledverlichting en een daklicht te installeren.

Wat is er bereikt?

De combinatie van de door Mansholt BV genomen maatregelen heeft geleid tot veel minder stof in de lucht in de aardappelsorteerloods en tot aanzienlijk betere arbeidsomstandigheden. Dit wordt door zowel de werknemers als de cliënten op prijs gesteld. Bovendien zijn de resultaten van het bedrijf erkend door Stigas, waarbij een preventieadviseur benadrukt dat de onderneming, dankzij haar inspanningen om in een gezonde werkplek te investeren, toonaangevend is op het gebied van veiligheid en gezondheid in de landbouwsector in Nederland.

Ondanks deze prestaties rust de onderneming niet op haar lauweren, maar blijft zij op zoek naar manieren om risico's te beperken en de arbeidsomstandigheden te verbeteren, door een doeltreffende samenwerking met Stigas en met de actieve betrokkenheid van werknemers.

Succesfactoren

Het bedrijf spant zich in voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden voor zijn werknemers, in het besef dat hun welzijn van essentieel belang is om verzekerd te zijn van tevreden klanten en een succesvol bedrijf.

Met steun van de brancheorganisatie heeft het bedrijf de arbeidshygiënische strategie voor beheersmaatregelen toegepast bij de aanpak van de risico's voor haar werknemers die wordt veroorzaakt door gevaarlijk stof in de aardappelsorteerloods: hoewel vervanging niet mogelijk is, aangezien het verwerken van aardappelen niet kan worden vermeden, heeft de onderneming op de eerste plaats de risico's verminderd door collectieve technische maatregelen in een zo vroeg mogelijk stadium van de verwerking.



Bron: Mansholt BV.

De werknemers waarderen de inspanningen en acties van het bedrijf om de arbeidsomstandigheden te verbeteren. Ze worden actief betrokken bij het vinden van oplossingen en doorvoeren van veranderingen. Management en werknemers werken samen bij het aanschaffen van nieuwe apparatuur en het actualiseren van de productieprocessen om te zorgen dat veiligheid en gezondheid op het werk op de eerste plaats komen.

Overdraagbaarheid

De aanpak van Mansholt BV is een goed voorbeeld voor andere ondernemingen, ook bedrijven buiten de landbouwsector, van hoe een kleine onderneming met beperkte middelen de veiligheid en gezondheid van haar werknemers daadwerkelijk kan verbeteren door samenwerking met een sectorale instantie en door geleidelijk veranderingen door te voeren in apparatuur en processen.

Kosten en baten

De vorkheftruck, de veegzuigmachine en de stofafscheider kosten in totaal ruim 100.000 EUR, voor een kleine onderneming een aanzienlijke investering. Deze uitgaven waren echter beheersbaar, doordat ze over een periode van meerdere jaren verspreid waren. Bovendien worden de kosten gecompenseerd door de baten: een lager risico dat werknemers stofgerelateerde klachten ontwikkelen en een laag ziekteverzuim.

Belangrijkste kenmerken van dit goede voorbeeld

- De onderneming pakt op een systematische manier de risico's op de werkplek aan met steun van de sectorale instantie voor veiligheid en gezondheid op het werk, Stigas.
- Ondanks het feit dat Mansholt BV een kleine onderneming met beperkte middelen is, heeft het met succes een reeks collectieve technische en organisatorische maatregelen getroffen om werknemers te beschermen tegen potentieel gevaarlijk stof. Dit heeft betere arbeidsomstandigheden opgeleverd voor de werknemers.
- De maatregelen gaan verder dan de wettelijke vereisten en zijn duurzaam.
- Dit goede voorbeeld is overdraagbaar naar andere kleine ondernemingen, ook buiten de landbouwsector.

Meer informatie

Meer informatie is te vinden op: www.stigas.nl

Referenties en bronnen

<https://www.hseactueel.nl/nieuws/mansholt-en-volandis-winnen-competitie-goede-praktijken/>

“Dankzij de inspanningen om een gezonde werkplek te creëren is het bedrijf toonaangevend op het gebied van veiligheid en gezondheid in de landbouwsector.”